

MIDDEN NEDERLAND

IN DEZE BIJLAGE:

- » GROOTSTE VISTRAP VAN NEDERLAND
- » EERSTE VISPAREL GEOPEND
- » VIJF JAAR KARPERUITZET
- » VERDRAAGZAAMHEID
- » BOA GEZOCHT!

VERDRAAGZAAMHEID

Met name op het gebied van verdraagzaamheid verandert de maatschappij de laatste jaren. Blijkbaar kunnen we steeds minder van elkaar hebben. Deze verschuiving bemerken wij als hengelsportfederatie ook aan de waterkant. Waar voorheen viswaterbeheer en belangenbehartiging onze voornaamste taken waren, zijn we nu steeds vaker een brandjesblusser. Mensen blijken steeds minder tolerant en ervaren eerder overlast, onder meer van sportvissers.

Een tentje alleen al leidt steeds vaker tot meldingen van 'overlast'.

Alleen al met hun aanwezigheid aan het water worden sportvissers steeds vaker irritant gevonden. Mensen ervaren minder woongenot door karpertentjes of wanneer auto's van vissers langs de weg staan geparkeerd. Soms eigenen mensen zichzelf grond toe en stellen ze onredelijke eisen als anderen daar gebruik van maken. Het groeiend aantal klachten van mensen over sportvissers kost ons als federatie veel tijd en levert vooral negatieve energie.

TERECHTE KLACHTEN

Naast een hoop onredelijkheid krijgen we ook terechte klachten binnen. Denk aan sportvissers die hekken vernielen, rotzooi achterlaten, herrie veroorzaken, vissen in verboden gebied, auto's hinderlijk neerzetten, hekken van landerijen open laten staan en tegen woonboten vissen – werkelijk alles is de revue inmiddels wel gepasseerd. In deze ge-

vallen moeten we de klagers vaak gelijk geven en proberen we een redelijke oplossing te vinden. Omdat het met bijna 600.000 VISpashouders in Nederland nu eenmaal onmogelijk is om alle sportvissers te bereiken – laat staan hun gedrag te beïnvloeden – moeten we extra hard ons best doen om onze sportvismogelijkheden te behouden.

ONDER DRUK

Mensen die overlast van sportvissers ervaren, eisen in veel gevallen een visverbod of het afsluiten van terreinen. Dit is heel vervelend omdat de visserijmogelijkheden in ons gebied toch al flink afnemen. Indirect gevolg is bovendien dat op andere plekken de drukte toeneemt en nieuwe problemen ontstaan. Soms lukt het ons als federatie om de visserijmogelijkheden te behouden door strikte(re) afspraken te maken over zaken als controles. Lukt dat niet omdat de druk dermate hoog oploopt, dan zijn we

gedwongen om visserijmogelijkheden te beperken. De goede sportvissers boeten dan voor de kwade.

INZET VAN IEDEEREEN

De moraal van het verhaal is dat we als sportvissers heel snel de dupe kunnen zijn van (al dan niet terechte) klachten. Dit is deels het gevolg van de huidige maatschappij waar tolerantie en wederzijds respect soms ver te zoeken zijn. Anderzijds moeten we de hand in eigen boezem steken door te voorkomen dat mensen hinder kunnen ondervinden van onze aanwezigheid. Hou je aan de regels, spreek collega-vissers aan op verkeerd gedrag of bel de politie of federatie bij een overtreding zodat de situatie meteen kan worden aangepakt. Met inzet van iedereen kunnen we nog jaren met plezier blijven vissen!

GROOTSTE VISTRAP VAN NEDERLAND GEOPEND

In september was de officiële opening van de vispassage bij Doesburg op de plek waar de Oude IJssel uitmondt in de IJssel. Bijzonder aan deze passage is dat het peilverschil ter plaatse bij een lage waterstand in de IJssel maar liefst vijf meter is – en ook dan moet de vispassage blijven functioneren. Het is dan ook een behoorlijk kunstwerk geworden.

Voor de Oude IJssel was deze vispassage de laatste hobbel die nog moest worden genomen; alle andere stuwen in de Oude IJssel waren al vispasseerbaar gemaakt. Vissen kunnen nu vanaf de IJssel richting Duitsland zwemmen om daar te paaien. In Duitsland gaat de Oude IJssel en Aa-Strang over in een kleinere beek met snelstromend water. Hier liggen perfecte paaimogelijkheden voor migrerende vissoorten als de winde, die over grote afstanden migreren. Daarnaast zal de Oude IJssel onder meer

In september werd de vistrap bij Doesburg officieel geopend.

dienen als foerageergebied voor vissen uit de IJssel.

KIJKEN IN DE TRAP

Extra mooi aan deze vispassage is dat er een kijkraam is aangebracht. Op af-

spraak zijn er excursies te houden om een kijkje te nemen in de vistrap. Vrijwilligers van HSV Doesburg geven de excursies; een bijzondere samenwerking tussen hengelsport en waterschap.

OPLEVERING AFFERDENSE EN DEESTSE WAARDEN

Het gebiedsproject Afferdense en Deestse waarden is in september afgerond en geopend tijdens de Waaldag. De uiterwaarden zijn opnieuw ingericht zodat de overtollig water beter afvoeren. De gegraven nevengeul komt ook de ecologische waarden van het nieuwe natuurgebied ten goede, bijvoorbeeld omdat deze dient als paaiplaats voor vis en opgroeigebied voor jonge vissen.

HSV Deest heeft zich in dit project lang sterk gemaakt voor het behoud van toegang tot het gebied. Dit is deels gelukt aan het begin van de nieuwe nevengeul, waar ook nieuwe visserijvoorzieningen zijn aangelegd van waaraf kan worden gevist. De toegang per auto tot de zandwinplas en de Waal is komen te vervallen omdat het gebied autoluw moest worden.

VISRIJKERE WAAL

De Afferdense en Deestse waarden hebben veel dat niet in en rond de Waal aanwezig is. Voor de natuur is het een flinke aanwinst met onder meer steilranden, mosselbanken, eilanden, natuurvriendelijke oevers,

poelen, paaiplaatsen, en ondiep stromend water. De federatie verwacht dat deze inrichting bijdraagt aan een visrijkere Waal. Wie het gebied wil verkennen kan terecht op de aanwezige struinpaden, terwijl vissers aan de zijde van Deest een parkeerplaats vinden met daar vlakbij de mogelijkheid om te vissen.

VIJF JAAR KARPERUITZET

EEN OVERZICHT VAN DE RESULTATEN

Hengelsport Federatie Midden Nederland is in 2014 gestart met het opzetten van uitzetprojecten om de federatieve wateren aantrekkelijk te houden voor karpervissers. Op veel plaatsen was jarenlang geen karper meer uitgezet, waardoor de visbestanden oud en behoorlijk op hun retour waren geraakt. In een beleidsdocument werden de wensen voor het gebied beschreven. Op basis daarvan ging een langdurig traject van start met meerjarige uitzettingen, waardoor ook de kosten werden gespreid.

In 2014 ging eerste pilot in de Oude IJssel van start met het loslaten van 120 karpers. In december werd dit herhaald met eenzelfde aantal. In totaal kwam dit neer op een bezetting van twee karpers per hectare. Om te bepalen of de karpers een nadelige invloed hadden op de waterkwaliteit, werd de uitzetting gevolgd en geëvalueerd samen met het waterschap. Die invloed werd echter nooit gemeten, waarmee er ruimte kwam om karpers uit te zetten in andere wateren.

GROEI IN BEELD

Van de Oude IJssel zijn inmiddels de meeste vangstdata binnen en kunnen we zien hoe de uitgezette karpers zich ontwikkelen. De vissen, die zijn uitgezet in maart en december van 2014, waren afkomstig van twee verschillende kwekers. Omdat destijds nog niet veel kwekers de sterk beschubte spiegelkarpers aanboden, bestond de eerste lichte uit kalere spiegelkarpers van viskwekerij Vandeput. Na één groeiseizoen kregen de uitgezette vissen gezelschap van de tweede lichte karpers van viskwekerij Corten. Dit was destijds een van de eerste kwekerijen die speciaal voor spiegelkarperprojecten met monitoring zwaarder beschubte spiegelkarpers kon leveren. Deze vissen zijn uitgezet als driejarige exemplaren en zijn nu respectievelijk acht en negen jaar oud. Hieronder is de groei van beide uitzettingen te zien.

SNELLER TOESTEMMING

Nadat Sportvisserij Nederland, Rijkswaterstaat en de Unie van Waterschappen in 2016 de landelijke richtlijn uitzet karper hadden vastgesteld, ging het snel. Hiermee was immers consensus bereikt over de aanpak en richtlijnen bij karperuitzet, waarmee waterbeheerders makkelijker toestemming verleenden. Met een planmatige aanpak werd het mogelijk om op veel wateren lage dichtheden karper uit te zetten. In veel wateren waar de federa-

tie uitzet voorstelde, is inmiddels ook toestemming verkregen en vis uitgezet. Voor een aantal wateren kwam die toestemming er (nog) niet, waardoor onze planning behoorlijk is uitgelopen.

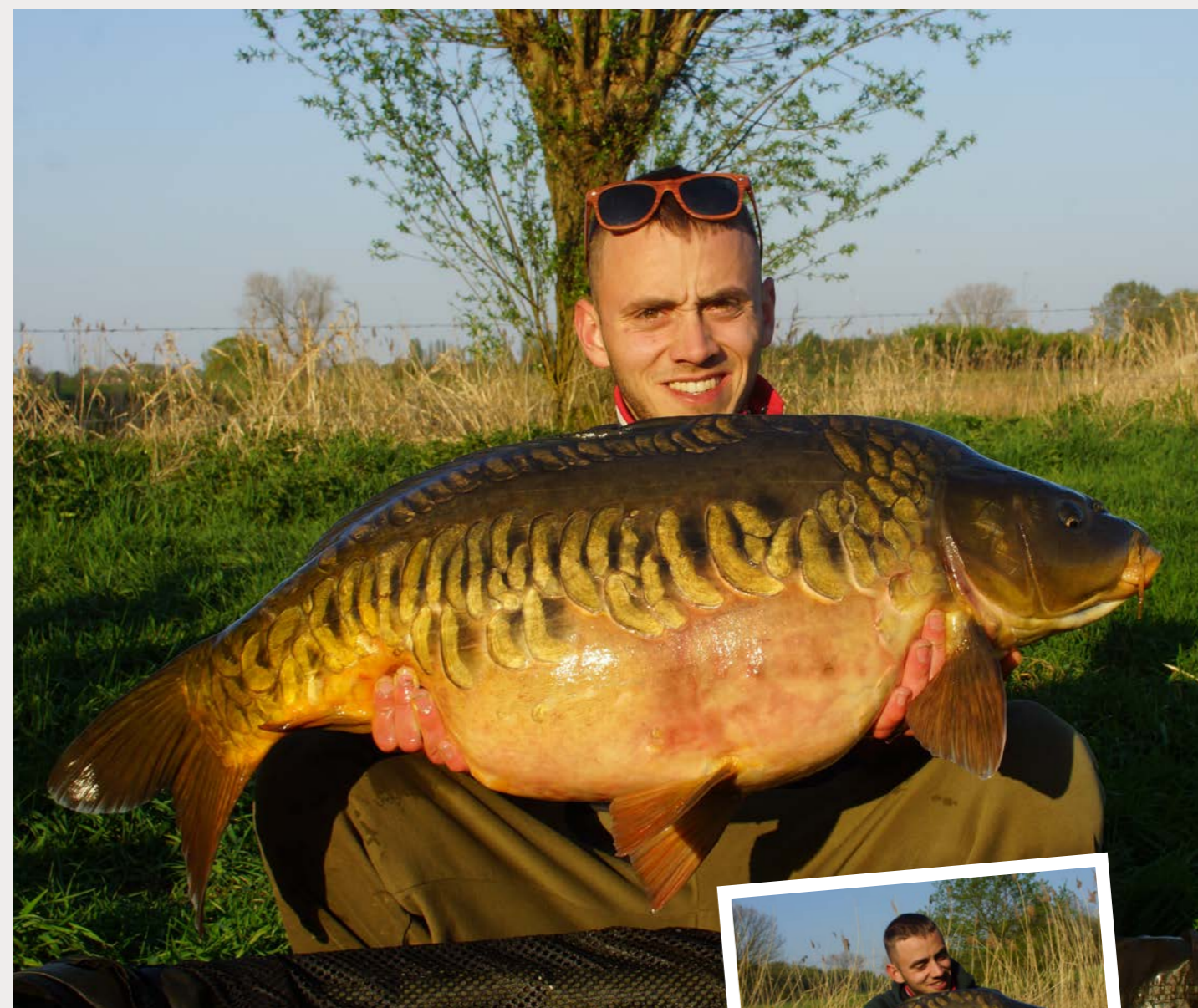
CIJFERS

Inmiddels is in dertien wateren karper uitgezet, voornamelijk in de grotere openbare wateren en grote recreatieplassen. Daarnaast nemen we wateren mee waar een specifiek belang is voor de karpervisserij of waar sterfte heeft plaatsgevonden. Hierbij zetten we overal 50% schubkarper en 50% spiegelkarper uit. In beginsel kiezen we voor zwaar beschubte spiegelkarpers, omdat sportvissers die vissen waarderen en omdat ze makkelijker te herkennen zijn. In afgesloten wateren, waar migratie minder speelt, worden ook kalere vissen uitgezet om zoveel mogelijk variatie te houden in het karperbestand. In totaal zijn de afgelopen jaren 2.138 karpers uitgezet met een totaal gewicht van 4.635 kilo. Zie het overzicht voor de locaties.

Water	kg	stuks
Oude IJssel	425	240
Rhederlaag	1.786	750
Slijk Ewijk	262	150
Nederrijn	697	320
Hambroek	30	15
Berendonck	104	40
Groene Heuvels	78	30
Berkel	629	270
Hilgelo	208	100
Stroombroek	167	80
Slingeplas	83	40
Bielheimerbeek	165	103
Totaal	4634	2138

KORTE TERMIJN

Om de komende jaren ook karper uit te kunnen zetten in het westelijk gedeelte van ons werkgebied, maken we momenteel afspraken met Waterschap Rivierenland. We mikken op een gedeelte van de Linge, Kanaal van Steenenhoek en Grote Wetering in het Land van Maas en Waal. Mogelijk kunnen hier op korte termijn al uitzettingen starten.

STEDELIJK WATER

In 2020 gaan we met nieuwe uitzettingen in de Oude IJssel/Aa-Strang van start. Hier hebben we toestemming verkregen om tot een karperbestand van maximaal 50 kg/ha te komen. Er is ook een projectplan vastgesteld voor het gebied van Waterschap Rijn en IJssel. Onder meer in de Berkel, Bielheimerbeek, Groenlose Slinge, Keizersbeek, Didamse Wetering en Wijde Wetering voorzien we nieuwe uitzettingen. Daarnaast is karperuitzet gepland in stedelijke water binnen het project Sportvisserij op de kaart. In deze wateren moet de sportvisser vooral het karpervissen kunnen leren, omdat het vangen van karper hier makkelijker wordt. In samenwerking met SKP Nijmegen zoeken we ook rondom Nijmegen extra uitzetlocaties. Nu het Maas-Waalkanaal project is afgerond, zetten we in op de Mookerplas bij Mook.

BLIJE GEZICHTEN

Vooral de mooie foto's en blijde reacties van sportvissers zorgen bij deze uitzettingen voor voldoening. Mensen die weer toekomst zien in hun favoriete viswater en lachende gezichten na de vangst van een mooie vis: dat is waar sportvissen om draait!

>> TERUGMELDINGEN

Het aantal terugmeldingen – een belangrijk aandachtspunt van de uitzettingen – wisselt sterk. De Oude IJssel en Hilgelo scoren erg goed met terugmeldpercentages van respectievelijk 36% en 25%. Voor andere projecten zijn deze cijfers helaas beduidend lager. In afgesloten wateren is het extra interessant om de groei van bepaalde rassen te volgen en het uitzetbeleid beter vorm te geven. In openbare wateren vertellen meldingen met name veel over migratiegedrag. Inzendingen zijn dan ook bijzonder welkom, ook van oudere foto's en ook anoniem. Heb je een spiegelkarper gevangen in een van de genoemde wateren, meld hem dan via info@hfmiddennederland.nl of via <https://www.facebook.com/SKPMiddenNederland>.

IN 2020 GAAN IN DE OUDE IJSEL/AA-STRANG NIEUWE UITZETTINGEN VAN START

Onder meer dankzij nieuwe steigers is de retentievijver in Vorden weer goed bevisbaar.

In Vorden is deze zomer de eerste visparel van Nederland officieel in gebruik genomen. Wethouder Blaauw van de gemeente Bronckhorst onthulde het bord met tekst en uitleg over de betreffende vijver. Ook werd er een visles verzorgd om de jeugd te laten kennismaken met de nieuwe aanwinst.

Een visparel is een water in de bebouwde kom waar iedereen laagdrempelig een visje kan vangen. Het moet een veilige plek zijn voor jong en oud waar je samenkomt om te gaan vissen. Visparels zijn in het leven geroepen vanuit het project Sportvisserij op de Kaart (kortweg SOK). Dit project heeft als doel om met name wateren in de bebouwde kom beter geschikt te maken voor de sportvisserij. Deze bieden vaak nog maar weinig mogelijkheden voor onder meer kinderen om te leren vissen. En dat raakt de hengelsport, want de meeste sportvissers leerden het ooit vlakbij huis.

OPLOSSINGEN IN KAART

Hengelsportverenigingen, Sportvisserij Nederland en de federatie brengen in het SOK-project knelpunten en oplossingen in kaart. Per woonkern selecteren ze enkele wateren die extra aandacht krijgen – de andere wateren mogen blijven zoals ze zijn. Per water worden daarna met factsheets de milieukenmerken, gebruikersgroepen, visstand en knelpunten beschreven waarna op basis daarvan een beheerplan wordt opgesteld. Daarin staan concrete oplossingen voor de wensen en knelpunten. In dit hele proces krijgt de vereniging begeleiding van Sportvisserij Nederland en de federatie.

STEIGERS EN TAKKENBOSSEN

De beheerplannen zijn het vertrekpunt voor overleg met de ge-

meente en het lokale waterschap. Zij moeten vaak toestemming verlenen voor het maaien, snoeien, vis uitzetten of de aanleg van voorzieningen zoals vissteigers of vissenbossen. De retentievijver in Vorden was bijvoorbeeld moeilijk bevisbaar door steile oevers en ruigte. Ook kon de visstand wel wat hulp gebruiken omdat aalscholvers er regelmatig kwamen foerageren. Inmiddels is de vijver uitgerust met een aantal grote steigers. Daarnaast zijn er takkenbossen aangelegd en voert de vereniging het beheer volgens afspraak uit.

EXTRA VIS

Een aantal wateren die hebben meegedraaid in het SOK-project zijn dit voorjaar voorzien van extra vis. Er is met name karpers uitgezet, omdat andere vissoorten al snel aan aalscholvers ten prooi vallen. Het uiteindelijke streven is om in iedere woonkern een visparel te realiseren.

NIEUWE VANGSTMETHODEN LANGSDAMMEN

Federatie Midden Nederland is al sinds 2016 actief betrokken bij de monitoring van de langsdammen in de Waal bij Tiel. Doel van dit onderzoek – een samenwerking met Duitse natuurorganisaties – is kennisvergaring over trekvis. Daarbij gaat de aandacht vooral uit naar volwassen vis en hoe die reageert op de veranderende inrichting van de rivier. Dit is een hele uitdaging, omdat vol-groeide vis zich maar moeilijk laat vangen in het hard stromende water van de Waal.

Voor optimale resultaten zetten de onderzoekers verschillende vangstmethoden in, waaronder het vissen met hengels en fuiken achter de langsdammen. Het reguliere vissen in de oeverzone gebeurt elektrisch en met een kleine zegen. Gevoelsmatig komen met al deze middelen nog steeds niet alle vissen in beeld. Zo is de fuik een effectief middel voor het vangen van meerval, paling en wolhandkrabben, maar heeft dit vangtuig prak-

tische beperkingen in de volle stroming. Door de geringe deelname aan de hengelsessies draagt deze methode vooralsnog beperkt aan het onderzoek bij. De totale vangst met de hengel bestond uit 263 vissen verdeeld over veertien vissoorten – het merendeel volwassen winde, blankvoorn, zwartbekgrondel en brasem.

ANKERKUIL

Voor het eerst werd dit jaar ook met de ankerkuil gevestigd. Gedurende drie dagen in september en drie dagen in oktober liet een grote kottor zijn netten in de volle stroming zakken, zodat hij alles ving wat door het water werd meegevoerd. De resultaten tot nu toe zijn zowel veelbelovend als alarmerend. Zo kwamen in de net-

ten onder meer jonge exemplaren van zalm, zeeforel, elft, houting, zeeprink en relatief veel rivierprink terecht – stuk voor stuk zeldzame soorten. Pijnlijk was de 'bijvangst' van een gigantische berg plastic.

'S NACHTS EFFECTIEVER

De visserij met de ankerkuil werd mogelijk gemaakt door het project Groen-Blauwe Rijnalliantie. Hiervoor huurde Sportvisserij Nederland de specialistische kennis in van beroepvisser Job Bout, die met zijn kottor TH16 helemaal uit Tholen was gekomen. Het vissen gebeurde vooral 's nachts vanuit de overtuiging dat volwassen vis overdag veelal in de hoofdgeul blijft en in het donker de ondiepere geul optrekt. Ook is vissen in het donker mogelijk effectiever omdat vissen het net dan niet zo goed kunnen zien.

BEREIKBAARHEID

In het algemeen blijkt de dichtheid aan vis achter de langsdammen hoger dan in de hoofdgeul van de Waal. Dat is een hoopvolle bevinding met het oog op een grootschaligere toepassing van deze maatregel op de rivier. Aandachtspunt voor de sportvisserij blijft de bereikbaarheid van het water, die in korte tijd flink is verslechterd als gevolg van alle rivierkundige ingrepen en het afsluiten van gebieden voor begrazing en natuurdoelen.

Sportvissers dragen met hun hengelangsten bij aan het onderzoek achter de langsdammen

GEZOCHT: BUITENGEWOON OPSPORINGSAMBTENAAR (BOA)

Samen met vrijwilligers controleert Hengelsport Federatie Midden Nederland of sportvissers over een VISpas beschikken en wet- en regelgeving naleven. Onderdeel van dit controleteam is een groep Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's). De federatie zoekt een vrijwilliger die de bestaande BOA's komt versterken in de regio Aalten, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

De gezochte BOA zal 160 uur per jaar toezicht houden – gemiddeld is dat nog geen 15 uur per maand. We zoeken bij voorkeur iemand die in of nabij de aangegeven regio woont. Je komt te werken in een enthousiast team en je kunt rekenen op een vrijwilligersvergoeding. Bovendien heb je eer aan je werk: bij controles horen onze BOA's vaak dat ze worden gewaardeerd, omdat sportvissers zich eraan storen als iemand de regels overtreedt.

BEKWAAM EN INTEGER

Voor een aanvraag voor een BOA-aanstelling is het zogenaamde getuigschrift BOA Basisbekwaamheid nodig, maar het is

geen voorwaarde dat je dit document al hebt. De federatie bekostigt de tiendaagse cursus die je hiervoor moet volgen. Na je indiensttreding zul je jaarlijks een driedaagse bijscholingscursus moeten afronden om je aanstelling te behouden. Ook die cursus wordt door de federatie betaald. Cruciaal voor deze functie is wel dat je van onbesproken gedrag bent en een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aanlevert.

SOLLICITEREN

Ben je nieuwsgierig naar deze functie of ken je iemand die interesse heeft? Een uitgebreide vacature met profielschets vind je op de federatiewebsite (www.hfmiddennederland.nl). Wees er snel bij: reageren kan nog tot 12 december. Stuur je motivatie en CV naar info@hfmiddennederland.nl.

» WAT IS EEN BOA?

BOA's zijn door de minister aangewezen om controlewerkzaamheden uit te voeren en waar nodig boetes uit te schrijven. Dat doen ze binnen een aangewezen domein, waarin ze gespecialiseerd zijn en waar bepaalde wetgeving bij hoort. De BOA's van Federatie Midden Nederland zijn aangesteld in domein 2 waarbij de focus ligt op milieu – waaronder de Visserijwet 1963.